

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobkyně: I. O.**, trvale bytem „X“, zastoupené JUDr. Zdeňkem Broumem, advokátem, se sídlem v Děčíně, Lázeňská 479/15, proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, ul. Křížová č.p. 25, PSČ 225 08, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9.1.2012, č.j. „X“, o starobní důchod,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 9.1.2012, č.j. „X“, a ze dne 3.11.2011, č.j. „X“, se pro **vadu řízení zrušují** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 1 600,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se včas a řádně podanou žalobou domáhala přezkumu napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 9.1.2012, č.j. „X“, kterým byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 3.11.2011, č.j. „X“. Uvedeným rozhodnutím ze dne 3.11.2012 přiznala žalovaná od 22.9.2011 žalobkyni starobní důchod podle ustanovení § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ve výši 9 770,- Kč.

V žalobě uvedla, že jí byl v minulosti rozhodnutím ze dne 1.2.2008, č.j. „X“, přiznán částečný invalidní důchod a bylo jí pro procentní výměru ke dni vzniku nároku započteno 40 let doby pojištění. Při stanovení starobního důchodu však žalovaná přiznala žalobkyni pouze 32 roků pojištění, tj. o 8 let méně, než v rozhodnutí o přiznání částečného invalidního důchodu, a to z důvodu zániku Dohody mezi Československou republikou a SSSR o sociálním zabezpečení vyhlášenou pod č. 116/1960 Sb. (dále jen „Dohoda se SSSR“). Protože Dohoda se SSSR pozbyla platnosti dnem 31.12.2008, tak žalobkyni nebylo započítáno pro stanovení starobního důchodu 8 let, které se skládaly, ze 4 roků studia na Střední zdravotní škole a 4 roků zaměstnání. Obě rozhodnutí žalované jsou v rozporu s legitimním očekáváním. Žalobkyně odkázala na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 420/09 z něhož dle žalobkyně nepochybně vyplývá, že byla v legitimním očekávání, že jí bude započteno minimálně 40 let.

Správnímú orgánu nepřísluší, aby ve svém žalobou napadeném rozhodnutí o zamítnutí námitek polemizoval o tom, že právní názor Nejvyššího správního soudu č.j. 6 Ads 101/2008-66 není překonán uvedeným nálezem I. ÚS 420/09. I kdyby neexistoval uvedený náleží Ústavního soudu, tak roky studia a pracovního zařazení se uskutečnily na Ukrajině, se kterou má Česká republika od 4.7.2001 s platností od 25.6.2003 uzavřenou smlouvu o sociálním zabezpečení. Žalovaná tuto důležitou okolnost nevzala v potaz, neboť zcela v neprospěch žalobkyně vycházela z toho, že tyto doby byly realizovány v Ruské federaci. Žalobkyně měla za to, že mělo být postupováno podle českých předpisů a uvedené dohody s Ukrajinou.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě nejprve shrnula dosavadní průběh řízení. Následně uvedla, že vzhledem ke skutečnosti, že žádost o starobní důchod byla uplatněna v době, kdy již neplatila Dohoda se SSSR, neboť tato byla vypovězena dne 31.12.2008, nemohla být do celkové doby pojištění promítnuta doba pojištění zhodnocená na podkladě ruského nositele pojištění. Z námitek lze seznat, že se žalobkyně domáhá zhodnocení doby pojištění, která byla zohledněna při přiznání částečného invalidního důchodu, tedy, že se domáhá zhodnocení doby pojištění od 1.8.1970 do 14.9.1972, od 19.10.1972 do 19.5.1976, od 5.9.1977 do 30.9.1977 a od 17.10.1977 do 31.8.1979 v celkovém rozsahu 7 roků a 240 dnů pojištění, byt' v žalobě uvádí 8 roků. Obsah spisové dokumentace nasvědčuje tomu, že celá tato doba pojištění je doba získaná na území Ruské federace, tudíž k jejímu zhodnocení je dle čl. 4 Dohody se SSSR příslušný toliko ruský nositel pojištění. Namítá-li žalobkyně, že sporná doba pojištění byla získána na území Ukrajiny a její hodnocení tak podléhá režimu Smlouvy mezi Českou republikou a Ukrajinou o sociálním zabezpečení č. 29/2003 Sb.m.s. (dále jen „Dohoda s Ukrajinou“), tak tato námitka se nezakládá na pravdě. V opačném případě by totiž ruský nositel pojištění nemohl rozhodnout o době pojištění, která byla získána na území Ukrajiny, neboť by jednal v rozporu se čl. 4 odst. 2 Dohody se SSSR. Z tohoto důvodu jsou námitky žalobkyně účelové ve snaze zahrnout ruskou dobu pojištění do celkové doby pojištění pro stanovení výše starobního důchodu, neboť počínaje dnem 1.1.2009 nelze k ruským dobám pojištění přihlídnout. Žalobkyni vznikl nárok na starobní důchod až dne 22.9.2011, tedy v době, kdy již neplatila Dohoda se SSSR, a proto nelze k uvedené době pojištění přihlídnout.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s.ř.s.“) bez jednání, neboť žalobkyně s tímto postupem výslovně souhlasila a žalovaná se po řádném poučení, že může vyslovit souhlas s rozhodnutím věci bez jednání a že nevyjádření se v určené lhůtě je považováno za souhlas, k nařízení jednání nevyjádřila.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu věci dospěl soud k závěru, že žaloba je důvodná.

Mezi stranami se v řízení před soudem stalo sporným v jakém rozsahu má být žalobkyni započtena doba pojištění a zda má být při výpočtu starobního důchodu aplikována Dohoda s Ukrajinou (účinná od 1.4.2003) či nikoliv.

Z čl. 3 písm. a) Dohody s Ukrajinou vyplývá, že působnost této dohody se vztahuje na občany smluvních stran, kteří podléhají nebo podléhali právním předpisům jedné nebo obou smluvních stran.

Dle čl. 6 Dohody s Ukrajinou jestliže články 7 a 8 této dohody nestanoví jinak, vztahují se na pracovníky právní předpisy té smluvní strany, na jejímž území je vykonávána pracovní činnost.

Dle čl. 39 odst. 4 Dohody s Ukrajinou doby pojištění získané podle právních předpisů smluvních stran jejich občany ke dni vstupu této smlouvy v platnost budou považovány za doby pojištění té smluvní strany, na jejímž území měl občan k uvedenému datu, nebo naposledy před tímto dnem, trvalý pobyt.

Ve většině mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení, které má Česká republika uzavřeny, se doba pojištění získaná v druhém smluvním státě započítává pro nárok do celkové doby pojištění, avšak pro stanovení vyměřovacího základu je tato doba vyloučena a k dosaženým výdělkům se nepřihlíží. Na obdobném principu je také založena předmětná Dohoda s Ukrajinou. Doby pojištění získané podle právních předpisů Ukrajiny, započtené podle čl. 39 odst. 4 Dohody s Ukrajinou, tak mají význam pro stanovení procentní sazby výpočtového základu podle ust. § 33 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, z hlediska výpočtu osobního vyměřovacího základu se však jedná o doby vyloučené. Takováto úprava je v oblasti mezinárodních smluv o sociálním zabezpečení běžná a předchází se jí nejen právním a technickým problémům spojeným s případnou transformací výdělků pro výpočty důchodů v různých smluvních státech, ale slouží i k ochraně pojištěnců, jimž se při vyloučení uvedených dob nerozměňuje průměrný výdělek (či vyměřovací základ) vypočtený podle předpisů jedné smluvní strany (viz rozsudek NSS ze dne 5.9.2007, 3 Ads 104/2006, www.nssoud.cz).

Získání potřebné doby pojištění a dosažení stanoveného věku se musí posuzovat podle právního stavu, který tu je v době podání žádosti o starobní důchod, neboť správní orgán o ní nemůže rozhodovat na základě již neplatných právních předpisů (mezinárodních smluv), pokud nová právní úprava nestanoví jinak (srov. rozsudky NSS ze dne 13.11.2008, 6 Ads 101/2008; ze dne 23.3.2005, 6 Ads 40/2003, www.nssoud.cz).

Z výše uvedeného vyplývá obecný závěr, že pokud měl žadatel o starobní důchod ke dni 1.4.2003 trvalý pobyt v ČR, jsou veškeré doby pojištění získané před tímto datem podle ukrajinských právních předpisů považovány za české doby pojištění a pro účely důchodového pojištění (vzniku nároku) jsou hodnoceny podle zákona o důchodovém pojištění.

Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně v den podání žádosti o starobní důchod (3.6.2011) byla již občankou České republiky a tento den následuje po vstupu Dohody s Ukrajinou v účinnost. Uvedená Dohoda s Ukrajinou se tak může na žalobkyni vztahovat. Soud podle § 75 odst. 1 s.ř.s. při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Soud se tedy zaměřil na zjištění, zda již při svém rozhodování měla žalovaná indicie k tomu, že pracovní činnost, resp. doba pojištění, byla realizována na území Ukrajiny, což by založilo příslušnost ukrajinského nositele pojištění. Součástí správního spisu je Výpis z indexu ze dne 1.7.1970 z něhož se podává, že žalobkyně skládala zkoušky na Jaltském zdravotním učilišti na oddělení felčar-laborant. Dále je ve spise založen Diplom ze dne 1.7.1990 osvědčující, že žalobkyně od roku 1967 do roku 1970 absolvovala na Jaltském zdravotním učilišti vzdělání v oboru felčar – laborant. Oba tyto dokumenty byly vydány v Jaltě. Dále je součástí spisu i pracovní knížka

žalobkyně (bez překladu do českého jazyka). Soud ve smyslu ustanovení § 121 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s ustanovení § 64 s.ř.s. konstatuje obecně známou skutečnost, že město Jalta je součástí dnešní Ukrajiny. Z dosavadních podkladů se tak jeví jako možné, že žalobkyně skutečně realizovala, alespoň částečně, dobu pojištění na území dnešní Ukrajiny, ačkoliv ruský nositel pojištění k její osobě sdělil, že žalobkyni eviduje a potvrdil dobu pojištění, včetně studia na Jaltském zdravotním učilišti. Správní orgán je však primárně povinen aplikovat mezinárodní smlouvu dopadající na případ žadatele o důchod, i když zahraniční nositel pojištění postupuje podle jiné mezinárodní smlouvy. Jinými slovy soud se neztotožňuje s argumentem žalované, že ruský nositel pojištění nemohl neoprávněně rozhodnout o době pojištění, protože by porušil ustanovení čl. 4 odst. 2 Dohody se SSSR. Naopak, zjistí-li se v dalším řízení, že ruský nositel pojištění rozhodl o době pojištění, ačkoliv k tomu nebyl oprávněn, nebude k jeho sdělením žalovaná přihlížet s ohledem na nutnost aplikace Dohody s Ukrajinou. V dalším řízení tedy žalovaná osloví ukrajinského nositele pojištění, aby se vyjádřil k dobám pojištění žalobkyně a na základě takto zjištěných údajů ve věci znovu rozhodne.

Soud z těchto důvodů napadené rozhodnutí pro vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušil, neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, tedy, že sporné doby pojištění byly realizovány na území Ruské federace, nemá oporu ve spise a vyžaduje zásadní doplnění. Současně podle ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud vyslovil, že se věc vrací žalované k dalšímu řízení, v němž bude podle ust. § 78 odst. 5 s.ř.s. vázána právním názorem, který vyslovil soud v tomto zrušujícím rozsudku. S ohledem na to, že stejnou vadou a nezákonností jako napadené rozhodnutí, je zatíženo i rozhodnutí první instance, a to rozhodnutí žalované ze dne 3.11.2011, č.j. 515922403, přistoupil soud i k jeho zrušení podle § 78 odst. 3 s.ř.s.

Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, a proto soud podle § 60 odst. 1 věty první s.ř.s. uložil žalované povinnost zaplatit jí do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení v celkové výši 1600,- Kč, která se skládá z částky 1000,- Kč za 2 úkony právní služby po 500,- Kč poskytnuté právním zástupcem JUDr. Zdeňkem Broumem (převzetí věci, podání žaloby podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném do 31.12.2012, dále jen „advokátní tarif“), z částky 600,- Kč za s tím související dva režijní paušály po 300,- Kč. Soud nemohl vyhovět celému návrhu žalobkyně na náhradu nákladů řízení ve výši 4 200,- Kč za úkony právní služby, neboť musel zohlednit sníženou sazbu ve věcech nároků důchodového pojištění podle § 9 odst. 2 advokátního tarifu, a proto přiznal žalobkyni toliko částku 1000,- Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Ústí nad Labem dne 26.2.2013

JUDr. Petr Černý, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Markéta Kubová